

КИЧИК ЧАНОҚДАГИ ОПЕРАЦИЯДАН КИЙИН ҲОСИЛ БЎЛГАН БИТИШМАЛАР ҚИЗЛАРГА ТАЪСИРИ.

1. Рузиева Нодира Хакимова.
2. Суннатиллаева Севара Абдусаттор қизи
3. Ахмадалиева Мадина Зайнобиддин қизи

1. **Илмий раҳбар, профессор, Кафедра: “Акушерлик ва гинекология, болалар гинекологияси”**
2. **3 курс магистр, “Болалар ва ўсмир қизлар гинекологияси” кафедраси, Тошкент педиатрия тиббийет институти.**
3. **6 курс тиббий-педагогика факультети талабаси, Тошкент тиббийет академияси.**

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7791360>

Кичик тос суяги битишмалари – бу операциядан сўнг қўшни органлар ўртасида ҳосил бўлган бириктирувчи тўқималарнинг ҳосил бўлиши ва кўпайиши. Улар ингичка линтелларга ўхшайди. Битишмалар тананинг шикастланишига, инсон танасининг ички органлари ёки тўқималарининг яллиғланишига ва биринчи навбатда уларни қоплайдиган ташқи ва ички қобикларга ҳимоя реакцияси натижасида ҳосил бўлади. Битишмали жараён ҳар қандай жарроҳлик аралашувдан сўнг пайдо бўлиши ва узоқ вақт давомида симптомларсиз бўлиши мумкин. Битишмали жараён ички органларнинг шикастланишига, тўқималарда — бир-бири билан алоқа қиладиган қўшни шиллиқ юзаларда содир бўлишига олиб келади.

Тадқиқотнинг мақсади. Кичик тос суягидаги битишмалар жараёнини ўрганиш. Ички органлар ўртасида бириктирувчи тўқима иплари, қўшимчалар, плёнкаларнинг шаклланишини олдини олиш йулларини топиш. Касаллик репродуктив ёшдаги ҳар тўртинчи аёлда учрайди ва оғир асоратларга олиб келади.

Тадқиқот материаллари ва усуллари: Жарроҳлик аралашувидан сўнг 70-90% беморларда ҳолларда битишмалар ҳосил бўлади. Тадқиқотда операция отказган беморлар назоратга олинган. Операция отказган вақти ҳар хил. Бундан ташқари, тери кесилганда, уларни тасаввур қилиш осон. Улар ташқи изларга ўхшайди. Агар ички органлар шикастланган бўлса, ёпишқоқликни фақат ултратовуш пайтида сезиш мумкин. Спайкалар пайдо бўлиши мумкин бўлган операциялар: Қон кетиш ва яллиғланиш билан кечадиган қорин бўшлиғидаги жарроҳлик аралашувлар; ички органларнинг лапароскопияси — ичак, бачадон ва қўшимчалар, сийдик пуфаги, ўпка; туғилиш (тўқималарнинг ёрилиши жойларида ҳам, сезарендан кейин кесма натижасида ҳам); органларни олиб ташлаш операциялари. Ҳар қандай жарроҳлик аралашуви гематомалар, тўқималарнинг коагуляцияси, кесма жойида яллиғланиш билан бирга келади. Операциядан кейинги дастлабки 7-10 кун ичида ёпишқоқликлар пайдо бўлади, улар бўшашган ёки еластик деб аталади. Жарроҳнинг юқори сифатли иши билан ёпишқоқлик одатда ўз-ўзидан ҳал қилинади, жараён 6 ойгача давом етиши мумкин.

Тадқиқот натижалари: Операциядан кейинги 30-кунни бошоқлар кўполлашади ва сиз билан узоқ вақт қолади. Тос бўшлиғидаги ёпишқоқ жараённинг асосий белгиси-бу турли хил локализация, интензивлик ва ноқулай ҳиссиётларнинг сурункали оғриқ синдроми. Беморлар қориннинг пастки қисмидаги оғриқлар, ёнбош минтақаси, пубис, қин,

перинеум, тўғри ичак ва пастки орқа томонга тарқаладиган оғриқлардан шикоят қиладилар. Ўткир курс билан оғриқ кучли бўлади, у тана ҳолатининг ўзгариши, жисмоний зўриқиш, оғирликни кўтаришда кучаяди. Сурункали ёпишқоқ касаллик билан ноқулайлик кескин, магистрални кўтаришда тез-тез учрайди ва тезда ўтади.

Хулосалар: Кичик чаноқ аъзоларининг битишмаларини олдини олиш гинеколог томонидан режалаштирилган текширувларнинг мунтазам ўтишидан иборат. Яллиғланиш ва юқумли касалликлардан қочиш, гипотермия ва ҳимояланмаган жинсий алоқаларни истисно қилиш керак. Агар гинекологик патологиялар ёки std аниқланса, тўлиқ даволаниш керак. Асоссиз жарроҳлик аралашувлар ва инвазив диагностика процедураларини истисно қилиш муҳимдир. Операциядан кейин битишмалар шаклланишининг олдини олиш яллиғланиш ўзгаришларини ўз вақтида бартараф етиш, беморни ерта фаоллаштиришдир.

References:

1. А. Н. Сулима, А. А. Давидова, А. Н. Рыбалка, Д. А. Бетлице, П. Н. Баскаков. Тос аъзоларининг сурункали яллиғланиш касалликлари бўлган беморларда ёпишқоқликнинг олдини олиш ва даволаш хусусиятлари. Санкт-Жорж тиббиёт Академияси. 1978.
2. Алев, С. А. ерта динамик лапароскопия ва тубал ҳомиладорлик матнида операциядан кейинги ёпишқоқликнинг олдини олиш. 2008.
3. Кулаков, В. I. операциядан кейинги битишмалар матн. 1988.
4. Матвеев, Ҳ. қорин ичи битишмалар—бир жиддий муаммо (адабиёт шарҳ) матн. / Ҳ. ЖИ. Матвеев, Д. Ҳ. Арутюнян // эндоскопик жарроҳлик.- 2007.
5. Бурлев, В. А. Peritoneal битишмалар: патогенездан профилактикагача / Б. А. Бурлев, Е. Д. Дубинская, А. С. гаспаров / / кўпайиш муаммолари. 2009.